

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady dotyczącego ustanowienia wspólnotowych ram dla gromadzenia danych, zarządzania danymi i ich wykorzystywania w sektorze rybołówstwa oraz wsparcia doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybackiej

COM(2007) 196 wersja ostateczna — 2007/0070 (CNS)

(2008/C 10/14)

Dnia 1 czerwca 2007 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 37 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 6 września 2007 r. (sprawozdawca: Gabriel SARRÓ IPARRA-GUIRRE).

Na 438. sesji plenarnej w dniach 26-27 września 2007 r. (posiedzenie z 26 września 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 150 do 1 — 4 osoby wstrzymały się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje omawiany wniosek dotyczący rozporządzenia.

1.2 EKES ma pewne wątpliwości co do tego, czy proponowane rozporządzenie faktycznie spowoduje uproszczenie w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia, polegające na korzystnym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla podmiotów, których te wymogi dotyczą.

1.3 Komitet jest zdania, że przedstawiona przez Komisję Europejską definicja pojęcia „użytkowników finalnych” jest nieprecyzyjna, gdyż zgodnie z nią każda osoba może być uznana za użytkownika finalnego. Dlatego też proponuje Komisji Europejskiej, aby zmieniła tę definicję i znacznie bardziej ją uściśliła.

1.4 EKES uważa, że gromadzenie danych środowiskowych powinno raczej odbywać się głównie w ramach badań na morzu przeprowadzanych przez państwa członkowskie z wykorzystaniem połowów badawczych.

1.5 Komitet jest zdania, że Komisja powinna jaśniej i precyzyjniej określić przyczyny nieprawidłowości, które pociągają za sobą sankcje dla państw członkowskich, oraz odpowiednio dostosować związane z nimi korekty finansowe.

1.6 EKES zwraca się do Komisji o usunięcie wzmianki o wolnym dostępie do siedzib przedsiębiorstw osób pobierających próbki danych ekonomicznych, ze względu na problemy prawne, jakie może to wywoływać.

1.7 EKES uważa, że Komisja powinna wyraźnie uwzględnić finansowanie za pośrednictwem państw członkowskich programów związanych z obecnością obserwatorów na morzu oraz ograniczyć do niezbędnego minimum programy pobierania próbek przez załogi statków, gdyż może to zbyt obciążyć je obowiązkami.

1.8 Co się tyczy oceny wpływu działalności połowowej na środowisko naturalne, Komitet jest zdania, że Komisja powinna jasno określić, jakie dane będą potrzebne oraz kto ma je zbierać.

1.9 Komitet uważa, że gromadzenie danych umożliwiających ocenę stopnia współzależności między gatunkami jest trudne do przeprowadzenia w praktyce, w związku z czym proponuje usunięcie odnośnego zapisu.

1.10 W odniesieniu do zarządzania zgromadzonymi danymi i ich wykorzystywania, Komitet pragnie podkreślić znaczenie poufności charakteru tych danych dla wszystkich, którzy — zgodnie z treścią wniosku dotyczącego rozporządzenia — mają do nich dostęp.

1.11 Komitet jest zdania, że praktycznie niemożliwe jest uruchomienie programów wspólnotowych i krajowych w roku 2008, w związku z czym zaleca Komisji, aby nastąpiło to w roku 2009.

2. Uzasadnienie

2.1 Systematyczne gromadzenie wiarygodnych danych podstawowych dotyczących rybołówstwa jest podstawą oceny zasobów rybnych i doradztwa naukowego, dlatego też ma kluczowe znaczenie dla wdrażania wspólnej polityki rybackiej (WPRyb).

2.2 Komisja Europejska poddała analizie — po wielu latach stosowania — system ustanowiony przez obecne ramy wspólnotowe w zakresie zbierania danych⁽¹⁾ i stwierdziła, że należy go poddać przeglądowi, tak aby można było odpowiednio uwzględnić oparte na flocie podejście do zarządzania rybołówstwem, konieczność opracowania podejścia opartego na ekosystemie, potrzebę poprawy jakości, kompletności danych dotyczących rybołówstwa i szerszego dostępu do nich, bardziej wydajne wsparcie dla dostarczania opinii naukowych i wspierania współpracy między państwami członkowskimi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1543/2000 z dnia 29 czerwca 2000 r. ustanawiające ramy wspólnotowe w zakresie zbierania i zarządzania danymi niezbędnymi do prowadzenia wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 176 z 15.7.2000 r.), a także pozostałe rozporządzenia w sprawie zbierania danych i zarządzania nimi z zakresu rybołówstwa.

2.3 Z tego względu Komisja przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia Rady dotyczącego ustanowienia wspólnotowych ram dla gromadzenia danych, zarządzania danymi i ich wykorzystywania w sektorze rybołówstwa oraz wsparcia doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybackiej^(?), co jest przedmiotem niniejszej opinii. Celem wniosku jest opracowanie długoterminowych, dobrze zintegrowanych regionalnych programów pobierania próbek obejmujących dane biologiczne, ekonomiczne, środowiskowe i społeczne. Poprawione rozporządzenie ma być odpowiedzią na nowe potrzeby wynikające z konieczności dążenia do zmienionego zarządzania rybołówstwem oraz do zarządzania rybołówstwem opartego na ekosystemie.

2.4 Celem wniosku jest, by nowy system gromadzenia danych objął cały proces — od gromadzenia danych na morzu do ich wykorzystania przez użytkowników końcowych. Ponadto innowacyjnymi elementami wniosku są: dołączenie gromadzenia danych środowiskowych w celu poznania wpływu działalności połowowej na ekosystem morski, wprowadzenie kar finansowych wobec państw członkowskich łamiących zasady, poprawa dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz zmniejszenie obciążenia administracyjnego dla wszystkich zainteresowanych stron (uproszczenie).

3. Uwagi ogólne

3.1 Aby poprawić jakość doradztwa naukowego, wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawia zasady dotyczące gromadzenia — w ramach programów wieloletnich — danych biologicznych, środowiskowych, ekonomicznych i społecznych dotyczących sektora rybołówstwa i zarządzania tymi danymi oraz ich wykorzystywania w ramach WPRyb.

3.2 Te podstawowe dane dotyczące rybołówstwa powinny umożliwić ocenę działalności różnych flot rybackich, sporządzenie podsumowań z wykorzystaniem danych gromadzonych zgodnie z postanowieniami innych przepisów wspólnotowych dotyczących WPRyb, obliczanie łącznej wielkości połowów i odrzutów według zasobów rybnych i grup statków, klasyfikację połowów według obszarów geograficznych i okresów, oszacowanie obfitości i rozmieszczenia zasobów rybnych, ocenę wpływu działalności połowowej na środowisko naturalne oraz ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej w sektorze rybołówstwa, monitorowanie cen związanych z wyładunkami statków wspólnotowych i z przywozem oraz ocenę kondycji ekonomicznej i społecznej branży.

3.3 Zasady finansowania tych działań zostały określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 861/2006 z dnia 22 maja 2006 r. ustanawiającym wspólnotowe środki finansowe na rzecz wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa oraz w obszarze prawa morza^(?), na temat którego Komitet wydał już swą opinię⁽⁴⁾.

3.4 We wniosku dotyczącym rozporządzenia ze szczególną uwagą potraktowano kwestię kontroli jakości i zatwierdzania zgromadzonych danych, uzależniając zatwierdzenie przyznania wspólnotowych środków finansowych od kontroli jakości i wypełnienia przyjętych norm jakości.

3.5 W zakresie gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa i zarządzania nimi istnieje szereg innych rozporządzeń wspólnotowych, obejmujących przepisy dotyczące gromadzenia

danych odnoszących się do statków rybackich, ich działalności i połowów oraz zarządzania tymi danymi, a także przepisy dotyczące monitorowania cen, przypadkowych połowów waleni i warunków mających zastosowanie do połowów dalekomorskich, które to rozporządzenia powinny być uwzględnione w proponowanym rozporządzeniu, jeżeli zamierza się ustanowić całościowy i spójny system gromadzenia danych.

3.6 Komitet zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje omawiany wniosek dotyczący rozporządzenia. Niemniej jednak z zaskakaniem obserwuje stale rosnącą liczbę przepisów wspólnotowych, pociągających za sobą coraz większe nakłady pracy administracyjnej. W związku z tym EKES ma pewne wątpliwości co do tego, czy proponowane rozporządzenie faktycznie spowoduje uproszczenie polegające na korzystnym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla podmiotów, których te wymogi dotyczą.

3.7 EKES wyraża zadowolenie z faktu, że wniosek jest ściśle związany z aspektami środowiskowymi działalności połowowej i że pozwoli na uzyskanie danych koniecznych do zastosowania w zarządzaniu rybołówstwem podejścia opartego na ekosystemie.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Na początku wniosku dotyczącego rozporządzenia zamieszczono definicje niektórych kluczowych pojęć, takich jak: sektor rybołówstwa, rybołówstwo rekreacyjne, regiony morskie, dane pierwotne, dane szczegółowe, dane sumaryczne, pobieranie próbek oparte na flocie, wspólnotowy statek rybacki i użytkownicy finalni. Zdaniem EKES-u, definicja ostatniego z nich jest nieprecyzyjna, gdyż mówi o „osobach fizycznych lub prawnych lub organizacjach zainteresowanych naukową analizą danych dotyczących sektora rybołówstwa”. Komitet uważa, że zgodnie z tą definicją każdy może być użytkownikiem finalnym. Dlatego też proponuje Komisji Europejskiej, aby ją zmieniła i znacznie bardziej uściśliła, kto jest faktycznym użytkownikiem końcowym.

4.2 W celu gromadzenia danych Komisja ma określić wieloletni program wspólnotowy dotyczący:

- połowów przemysłowych prowadzonych przez statki wspólnotowe na wodach wspólnotowych i poza nimi;
- rybołówstwa rekreacyjnego prowadzonego na wodach wspólnotowych;
- akwakultury na terytorium państw członkowskich i na wodach wspólnotowych;
- przemysłu przetwórczego produktów rybołówstwa.

4.3 Państwa członkowskie opracują zgodnie z programem wspólnotowym krajowe programy gromadzenia danych, obejmujące procedury i metody, które powinny być stosowane przy gromadzeniu i analizowaniu danych oraz przy ocenie ich prawidłowości i dokładności. Krajowe programy obejmą w szczególności:

- krajowe programy pobierania próbek;
- program dla obserwatorów na statkach, jeśli to konieczne;
- program badań na morzu.

^(?) COM(2007) 196 wersja ostateczna z 18.4.2007

^(?) Dz.U. L 160 z 14.6.2006.

⁽⁴⁾ NAT/280 — CESE 1490/2005 — Dz.U. C 65 z 17.3.2006.

4.4 Komisja przewiduje w swoim wniosku, że programy wspólnotowe i programy krajowe powinny być opracowywane na okresy trzyletnie. Pierwsze programy powinny objąć okres od roku 2008 do 2010 włącznie. Komitet jest zdania, że praktycznie niemożliwe jest uruchomienie tych programów w roku 2008, i dlatego zaleca Komisji, aby wymóg ten zaczął obowiązywać w roku 2009.

4.5 Państwa członkowskie skoordynują swoje programy krajowe z innymi państwami członkowskimi w tym samym regionie morskim i będą się starały koordynować swoje działania z krajami trzecimi sprawującymi władzę lub jurysdykcję nad wodami w tym samym regionie morskim, jak ma to miejsce w ramach regionalnych organizacji rybackich.

4.6 Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF) oceni programy krajowe, ewentualne zmiany do nich i przydatność naukową danych, które mają być gromadzone. Komisja zatwierdzi programy krajowe na podstawie oceny przeprowadzonej przez STECF.

4.7 Komitet wyraża aprobatę dla planu gromadzenia danych i zarządzania nimi w ramach programów wieloletnich; jednakże pragnie zwrócić uwagę Komisji, że z lektury przedstawionego wniosku dotyczącego rozporządzenia nie można wywnioskować, jaki wpływ na normalną pracę statku rybackiego będzie mieć gromadzenie danych dotyczących rybołówstwa, zwłaszcza danych odnoszących się do wpływu działalności sektora rybołówstwa na środowisko naturalne. W związku z tym EKES uważa, że gromadzenie danych środowiskowych powinno odbywać się głównie w ramach badań na morzu przeprowadzanych przez państwa członkowskie z wykorzystaniem połowów badawczych.

4.8 Nowatorskim aspektem wniosku Komisji jest stosowana w wypadku nieprzebrzegania przepisów zawartych w przygotowanym rozporządzeniu możliwość nakładania na państwa członkowskie kar polegających na redukcji lub nawet zawieszeniu pomocy finansowej dla krajowych programów tych państw. Komitet uważa tę propozycję za słuszną i ufa, że państwa członkowskie będą wypełniać swoje obowiązki, aby uniknąć sankcji. Niemniej jednak jest zdania, że Komisja powinna jaśniej i precyzyjniej określić przyczyny nieprawidłowości, które pociągają za sobą sankcje, oraz odpowiednio dostosować związane z nimi korekty finansowe.

4.9 Jak już wspomniano w punkcie 4.3, krajowe wieloletnie programy pobierania próbek mają zawierać:

- plan pobierania próbek danych biologicznych dostosowany do pobierania próbek ukierunkowanego na flotę oraz — tam gdzie stosowne — na rybołówstwo rekreacyjne;
- plan pobierania próbek danych dotyczących ekosystemu, które pozwalają na dokonanie oceny stopnia współzależności między gatunkami i wpływu sektora rybołówstwa na środowisko;
- plan pobierania próbek danych ekonomicznych i społecznych, które pozwolą na dokonanie oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w sektorze rybołówstwa.

4.10 Komitet ponownie staje na stanowisku, wyrażonym już w opinii w sprawie rozporządzenia (WE) nr 861/2006, że dla rozwoju doradztwa naukowego należałoby stworzyć możliwość finansowania, za pośrednictwem państw członkowskich,

kosztów poniesionych przez sektor rybołówstwa UE na wykonanie analiz oceniających sytuację społeczno-gospodarczą w sektorze oraz wpływ działalności połowowej na środowisko naturalne.

4.11 Zgodnie z wnioskiem Komisji państwa członkowskie powinny zagwarantować, że w celu wykonywania swoich obowiązków osoby pobierające próbki będą miały dostęp do:

- wszystkich miejsc wylądunków, w tym — jeśli to stosowne — miejsc przeladunków i transferu do akwakultury;
- siedzib przedsiębiorstw, w celu gromadzenia danych ekonomicznych.

4.12 EKES pragnie zwrócić uwagę Komisji na prawne trudności związane z wolnym dostępem osób pobierających próbki danych ekonomicznych do siedzib przedsiębiorstw; dlatego też zwraca się do Komisji o usunięcie odnośnej wzmianki.

4.13 Wreszcie gromadzenie danych w ramach programów krajowych wymaga, po pierwsze, zaokrętowania obserwatorów na statki, kiedy jest to konieczne do gromadzenia danych, a ponadto prowadzenia badań naukowych na morzu w celu oszacowania obfitości zasobów i ich rozmieszczenia, niezależnie od oceny rybołówstwa przemysłowego, aby ocenić wpływ działalności połowowej na środowisko.

4.14 EKES sądzi, że oba te systemy są konieczne, aby uzupełnić system gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa oraz uważa, że Komisja powinna w wyraźny sposób przewidzieć finansowanie za pośrednictwem państw członkowskich programów związanych z obecnością obserwatorów na morzu. Komitet pragnie zwrócić uwagę Komisji na fakt, że w sytuacji gdy nie będzie można zaokrętować obserwatorów na statek rybacki, z powodu widocznego braku miejsca na statku lub ze względów bezpieczeństwa, programy gromadzenia próbek, które powinni prowadzić członkowie załogi, mogą zbytnio obciążać ich obowiązkami.

4.15 Co się tyczy oceny wpływu działalności połowowej na środowisko naturalne, Komitet jest zdania, że Komisja powinna jasno określić, jakie dane będą potrzebne, oraz kto ma je zbierać.

4.16 Wniosek dotyczący rozporządzenia stanowi, że bezpieczne przechowywanie i zachowanie poufności danych pierwotnych zgromadzonych w komputerowych bazach danych ma się odbywać na odpowiedzialność każdego państwa członkowskiego. Ponadto państwa członkowskie będą odpowiedzialne za jakość i kompletność zgromadzonych danych pierwotnych oraz danych szczegółowych i sumarycznych z nich uzyskanych.

4.17 Komitet uważa za słuszną obciążenie państw członkowskich tą odpowiedzialnością, gdyż poufność jest sprawą niezwykle ważną dla przedsiębiorstw rybackich.

4.18 Poufność danych jest sprawą niezwykle ważną, gdyż w krajowych komputerowych bazach danych umieszczone są wszelkie dane pierwotne odnoszące się do:

- rozporządzenia Rady (EWG) nr 2847/93 ustanawiającego system kontroli mający zastosowanie do wspólnej polityki rybołówstwa;
- rozporządzenia (WE) nr 779/1997 dotyczącego zarządzania nakładem połowowym na Morzu Bałtyckim;

- rozporządzenia (WE) nr 104/2000 w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury;
  - rozporządzenia (WE) nr 2347/2002 ustanawiającego szczególne wymagania dostępu oraz warunki z tym związane mające zastosowanie do połowów zasobów głębokowodnych;
  - rozporządzenia (WE) nr 812/2004 ustanawiającego środki dotyczące przypadkowych odłowów walenia na łowiskach;
- a także dane przewidziane w niniejszym wniosku dotyczącym rozporządzenia, a mianowicie:
- dane dotyczące działalności statków, w oparciu o informacje uzyskane z monitorowania satelitarnego i innych systemów monitorowania;
  - dane dotyczące całkowitej objętości połowów poszczególnych gatunków przez poszczególne segmenty floty statków przemysłowych, w tym odrzutów i — jeśli to stosowne — danych odnoszących się do połowów w rybołówstwie rekreacyjnym;
  - dane biologiczne konieczne do monitorowania stanu zasobów;
  - dane dotyczące ekosystemu konieczne do dokonania oceny wpływu rybołówstwa i akwakultury na środowisko;
  - dane umożliwiające dokonanie oceny stopnia współzależności między gatunkami;
  - dane ekonomiczne i społeczne dotyczące floty i przemysłu przetwórczego.

Bruksela, 26 września 2007 r.

4.19 Co się tyczy danych umożliwiających ocenę stopnia współzależności między gatunkami, Komitet uważa, że oceny takiej nie uda się przeprowadzić, ze względu na jej niejednoznaczność i brak precyzji, w związku z czym proponuje usunięcie dotyczącego jej zapisu.

4.20 Państwa członkowskie mają przetwarzać dane pierwotne na zbiory danych szczegółowych i sumarycznych zgodnie z odpowiednimi normami międzynarodowymi i protokołami uzgodnionymi na poziomie regionalnym, a następnie, na podstawie umów z Komisją, udostępnić je samej Komisji i odpowiednim organizacjom naukowym.

4.21 Państwa członkowskie przekazują dane szczegółowe i sumaryczne w bezpiecznym formacie elektronicznym.

4.22 Państwa członkowskie mogą odmówić przekazania odpowiednich danych szczegółowych i sumarycznych jedynie wtedy, gdy istnieje ryzyko identyfikacji osób fizycznych lub prawnych bądź w wypadku gdy użytkownicy finalni nie wypełniają obowiązków, jakie nakłada na nich wniosek dotyczący rozporządzenia.

4.23 W odniesieniu do zarządzania zgromadzonymi danymi i ich wykorzystywania, Komitet pragnie podkreślić znaczenie poufności charakteru zgromadzonych danych pierwotnych, a szczególnie danych dotyczących działalności statków, opartych na informacjach pochodzących z monitorowania satelitarnego, i dlatego zwraca się do Komisji o traktowanie ich w odrębny sposób.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS